

Шановний Ярославе Степановичу! До цього листа прикріплено файл розширенням .doc. Думаю, якщо Ви не полінуєтесь прочитати його, буде цікаво. Адже знаю, що саме Ви були серед ініціаторів запровадження на всій території України часу другого годинного поясу (T0+2h), і, певно, з Вашого подання депутати в середині жовтня цього року прийняли помилкове рішення про запровадження цього "природного" часу на всій території України. Було б добре отримати від Вас відповідь.

З повагою, Юрій Москаленко (м. Лубни Полтавської області), голова місцевого осередку аматорів астрономії, вчитель фізики й астрономії, свого часу брав участь в експедиціях із спостережень дотичних покрив зір Місяцем, організованих АО КУ ім. Шевченка.

Перехід України на так званий "поясний" чи "природний" час – ганьба! Цей час вигідний лише для крайнього заходу держави. Ні у центрі, ні на сході його запроваджувати ні в яку пору року не можна. І ось чому.

Американський інженер залізничного транспорту Флемінг, пропонуючи систему годинних поясів, в якій границі кожного пояса однаково віддалені від центральних меридіанів (на $7^{\circ}30'$), не знав, а можливо і не здогадувався про існування такого поняття як рівняння часу (позначається η). Нагадаю, що рівнянням часу η вважають різницю між середнім та істиним сонячним часом. На початку листопада η , досягаючи свого мінімального значення (-16^m26^s), створює великі незручності, особливо у східній „половині” будь-якого годинного пояса системи Флемінга. Наприклад, якщо всю Україну віднесено до другого пояса, то в листопаді, за поясним часом, навіть на центральному меридіані (30° східної довготи) Сонце кульмінуватиме раніше на 16 хвилин 26 секунд а значить сходитиме і заходитиме раніше приблизно на цю ж величину.

Про східні регіони України годі й говорити. Велике від'ємне значення η призводить до того, що приміром, в Луганську в кінці осені – на початку зими за так званим поясним часом Сонце заходить близько 15 годин 15 хвилин. Зважаючи на короткі осінньо-зимові присмерки, вже о пів на четверту дня місто поринає в майже цілковиту темряву. Сходить же там Сонце в цю пору справно близько 6 годин 30 хвилин ранку (в листопаді у певні дні навіть в 6 годин 15 хвилин). Переважна більшість луганчан починають робочий день у 8 годин, тобто йдуть на роботу, коли Сонце вже давно зійшло, а закінчують – в 17 годин, тобто повертаються з роботи в повній темряві. Світла частина доби використовується надзвичайно нераціонально.

Державна Комісія Єдиного Часу та Еталонних Частот України, куди, як сказано в “Астрономічному Календарі” на 1996 рік (видання Головної Астрономічної Обсерваторії НАН України), входять спеціалісти з питань обчислення часу та провідні вчені, вважає, що для того, щоб раніше закінчувати роботу, треба раніше її починати. Але, чому ж це не виконується, хоча б для того ж сходу України? Тому що, по перше, ніхто не хоче переробляти усталені десятиліттями терміни робочого дня. Крім того, коли ми дивимось на годинник, у нас виробляються певні асоціації (адже завжди і майже скрізь роботу починали у 8 годин) а також біологічні ритми, які практично неможливо ні перехитрити, ні виправити. Біда лише в тім, що мешканці східних регіонів нашої держави в названу пору року споглядають невірний годинник. Навіть за системою Флемінга, наприклад Луганськ, маючи довготу $2^h37^m,5$ на схід від Гринвіча, має входити до третього годинного пояса. Проте це, та інші міста сходу України, які за географічним положенням суть належність третього годинного пояса, на даний момент віднесені до пояса № 2.

Цілком згідний з тим, що в невеликих країнах, подібних наших, в плані керування транспортом існує перевага використання єдиного часу. Але, єдиний час потрібно

запроваджувати там, де це можливо насамперед з географічної, а не необхідно з політичної точки зору. Україна і є тим винятком. Та й не тільки Україна.

Залишення "природнього" часу в Україні на літо призведе до того, що навіть у Києві Сонце сходитиме близько 3 годин ночі, а за східні регіони – і говорити не буду. Там буде як у тій пісні – ще й очі не дримали, а вже сходить Сонце!

Моя пропозиція – не політично, а лише географічно розділити територію країни по меридіану з довготою 30 градусів (або по границях областей, найближчих до довготи 30 градусів) на 2 годинні пояси – другий (сюди входить захід України) де залишити цей "природний" час, і третій (входить центр, у тім числі м. Київ, також схід України) де пересунути стрілку на годину вперед, цим раз і назавжди запровадити там час третього годинного поясу. Повірте мені, ВСІ ми від цього будемо у вигазі. Не потрібно буде влітку запроваджувати так званий "літній час", а значить не буде порушень біоритмів і самопочуття людей. Зручно буде як заходу, так і сходу. Адже, як відомо, чимало країн мають по кілька годинних поясів і це не створює незручностей у плані керування економікою.

Інша не менш цікава пропозиція – на всій території України запровадити постійний час третього годинного поясу ($T_0 + 3^h$). Незручності від цього можуть бути лише на крайньому заході, та й то, лише у період з кінця грудня по середину лютого.